

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Algemene Rekenkamer
drs. A.P. Visser
Lange Voorhout 8
2514 ED DEN HAAG

**Financieel-Economische
Zaken**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
32542591

Uw e-mail van
12 april 2022

Uw referentienummer
22001504 R

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie OCW op verantwoordingsonderzoek 2021

Geachte heer Visser,

Met interesse hebben we kennis genomen van de uitkomsten van uw verantwoordingsonderzoek 2021 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII).

Wij zijn tevreden dat u de financiële verantwoordingsinformatie in het Jaarverslag 2021 van het Ministerie van OCW op totaalniveau als rechtmatig en betrouwbaar heeft beoordeeld. In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag hebben we gerapporteerd over rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden en bijzondere aandacht besteed aan de bevoorschotting van agentschappen.

We zijn verheugd dat de inspanningen van de afgelopen jaren op het oplossen van eerdere gerapporteerde onvolkomenheden, door u niet onopgemerkt zijn gebleven. Helaas hebben we de onvolkomenheden op het gebied van informatiebeheer nog niet volledig kunnen oplossen en zijn er onvolkomenheden ontstaan ten aanzien van M&O-beleid subsidies onderwijsinstellingen en van de IT-beheersingsmaatregelen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Hieronder zal ik kort in gaan op de (extra) maatregelen die zullen worden getroffen naar aanleiding van uw conclusies en aanbevelingen.

Informatiebeveiliging: Autorisatiebeheer Dienst Uitvoering Onderwijs

DUO heeft op basis van eerdere bevindingen haar plan om het autorisatiebeheer te verbeteren aangescherpt en de tijdlijn aangepast. DUO gaat bij alle directies een methode implementeren waarbij de toegang tot systemen op basis van rollen wordt vormgegeven (Role Based Acces Control - RBAC). Daarnaast komt er extra aandacht voor het op orde en actueel krijgen van de autorisatiematrixen, waarin per rol de rechten ten aanzien van de applicatie of het systeem staan beschreven, en de controle daarop. DUO verwacht dit jaar de opzet klaar te hebben staan en de werking te hebben ingevuld. Dit wordt structureel geborgd door de kwaliteit en de werking van de autorisatiematrixen een vast onderdeel te maken van de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus en het blijven uitvoeren van periodieke controles.

Overigens is het positief om te lezen dat de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd dat, door het nieuwe ICT-systeem, DUO de uitvoering van de studiefinanciering beheerst en dat de wendbaarheid is toegenomen. Dit draagt bij aan het leveren van goede dienstverlening aan de burger.

Informatiebeveiliging kerndepartement

Als opvolging van uw eerdere bevindingen is een concern-breed programma gestart voor de verbetering van de informatiebeveiliging (IB) van het ministerie. Hiermee zijn de onderwerpen waarvoor in 2020 onvoldoende aandacht is gebleken, op een geprioriteerde manier geadresseerd. De prioritering kwam tot stand op basis van de aanbevelingen van de Audit Dienst Rijk en de Algemene Rekenkamer, aangevuld met een eigen risicoafweging. Een van de belangrijkste beoogde effecten van het programma is dat risicomanagement IB als een regulier proces gaat functioneren, met aandacht voor ieders verantwoordelijkheid. Daarnaast zullen ook de maatregelen ten aanzien van de overige IB-aspecten die als aandachtspunt zijn aangemerkt, hiermee worden geëffectueerd.

M&O-beleid subsidies onderwijsinstellingen

Zoals u in uw rapport aangeeft, zijn wij sinds het najaar van 2021 bezig met het verbeteren van ons M&O-beleid. Wij richten ons daarbij op het versterken van onze risicoanalyses en het beter laten aansluiten van ons controlebeleid.

IT-beheersingsmaatregelen Dienst Uitvoering Onderwijs

Ik onderschrijf het belang van een goed IT-beheer en neem de aanbeveling over van de Algemene Rekenkamer om de bevindingen op het gebied van IT bij DUO risicogericht op te pakken. DUO heeft dit ook zo opgenomen in het plan om in 2022 de noodzakelijke verbeteringen door te voeren en het IT-beheer structureel op orde te brengen en te houden.

Nationaal Programma Onderwijs

In het rapport laat u zich kritisch uit over ons beleid ten aanzien van het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs). Dit programma is in crisistijd onder grote druk opgesteld en tot stand gebracht. U maakt duidelijk dat sturing op een ambitieus traject als het NP Onderwijs complex is en dat er ruimte is voor verbetering. U gaat met name in op het gebrek aan heldere doelstellingen van het programma en geeft aan dat onduidelijke communicatie over de mogelijkheden tot besteding voor scholen tot verwarring kan hebben geleid.

Ik deel de analyse om scherp te zijn op de doelstellingen van het programma en daar concrete indicatoren aan te verbinden, zodat we zicht kunnen houden op de resultaten van deze onderwijsinvesteringen. Dit kan en moet ook beter dan tot op heden is gebeurd. De minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs is hierover reeds in gesprek met de Tweede Kamer. In zijn laatste brief¹ geeft hij aan uw eerdere kritische kanttekeningen ook te zien als een motivatie om het NP Onderwijs gaandeweg te verbeteren. De brief bevat naast een uitwerking van de doelstellingen van het programma ook een uitwerking van de indicatoren die er aan verbonden zullen worden. Daarbij is het goed op te merken dat het monitoren van resultaten niet automatisch leidt tot het behalen er van. Zoals u ook in uw rapport aangeeft, spelen hier tevens externe factoren een rol, waarvan de belangrijkste het lerarentekort.

Ten aanzien van de communicatie geldt dat deze ook een verandering heeft ondergaan. Om ervoor te zorgen dat middelen tijdens de coronapandemie op korte termijn ingezet konden worden en om de administratieve lasten voor scholen zo laag mogelijk te houden, is gebruik gemaakt van een financieringsvorm waarbij middelen snel bij scholen terecht kwamen. De Algemene Rekenkamer adviseert om duidelijker te communiceren over de (on)mogelijkheden en voorwaarden voor de besteding van deze middelen. Dat is een

¹ Brief van de minister voor primair en voortgezet onderwijs, Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 925 VIII, nr. 164

aandachtspunt dat wij onderschrijven en ter harte nemen. Het is dan ook goed om te lezen dat u in uw rapport onderkent dat wij deze aanbeveling, in de communicatie over de verdeling van de middelen voor het tweede schooljaar, reeds hebben opgevolgd.

Onze referentie
32542591

De stappen die in het NP Onderwijs zijn en worden gezet ten aanzien van goede beleidsinformatie en het zo effectief mogelijk inzetten van middelen, ga ik in de komende periode ook op andere beleidstrajecten toepassen.

Met vriendelijke groet,

mede namens de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs en
de staatssecretaris Cultuur en Media,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf